

Terenga 6: Hōtaka 39 – He whakaū i te A me te O

He Mihi

Kei te hunga tautiaki i te reo i roto i te whatumanawa, e ora anō ai te mauri o te reo i roto i te tangata, nau mai anō ki roto ki te whare o Ako. Ki konei tātou whakapeto ngoi ai ki te whakapuaki i ō tātou whakaaro ki te reo taketake o kahiko mā.

Hei Mahi Whakarongo

He waiata te pūtake o te mahi whakarongo o te rā. Ko Rītana o Mua te kapa. Ko Apirana Ngata te waiata. E mihi ana ki a Raukatauri mōna i kapo i ngā waiata a ngā kapa o ngā hapori o te motu. Anei ngā pātai hei whakautu mā koutou:

- 1) He aha rātou e rapu nei i a Apirana Ngata?
- 2) He aha i whakamahia ai te kupu 'nāna', tē whakamahi kē ai i te kupu 'nōna'?
- 3) He aha te rerekē o te rākau a te Pākehā me te rākau o te Pākehā?

Kia mātaki ake tātou i ngā kaihaka o mua o te kura tuarua o Rītana, i Tūranga nui a Kiwa.

He Whakamārama

He maha ngā kupu kei roto i te whānau pūriro. Anei te whānuitanga o te whānau pūriro: mā, mō, nā, nō, tā, tō, ā, ō, a, o, tāu, tōu, tāku, tōku, tāna, tōna, māku, mōku, māu, mōu, māna, mōna, nāku, nōku, nāu nōu, nāna, nōna, āku, ōku, āu, ōu, āna, ōna.

E mōhio ai koe ko tēhea te pūriro e tika ai te rere o ō whakaaro, me āta whakaaro ki te hononga i waenga i ngā mea e rua.

Ka rerekē te tuhia me te whakahuatia anō hoki o ētehi o ēnei pūriro e ētehi iwi. Hei tauira: Kāi Tahu: nāhaku = nāku; Waikato: ngaana = āna Ngāti Porou: tōhou = tōu, tāhau = tāu

He Mahi Ī-papa

Tuhia kia rua ngā rerenga e whakamahi ana i ngā pūriro e rua kei runga i te Īpapa.

Hei Mahi

Whakakāia ngā āputa ki te pūriro tika.

E tipu e rea (1) ____ ngā rā (2) ____ (3) ____ ao, Ko (4) ____ ringa ki te rākau (5) ____ te Pākehā, hei oranga (6) ____ (7) ____ tinana. Ko (8) ____ ngākau ki ngā taonga (9) ____ (10) ____ tīpuna, hei tikitiki (11) ____ (12) ____ māhunga, ko (13) ____ wairua ki te Atua, (14) ____ nei ngā mea katoa.

Whakautu: Mahi Īpapa: 1. Titiro ki ngā tamariki a Pētera. 2. Arā ngā tēina o Pētera.

Hei Mahi:

1. mō 2. o 3. tō/tōu 4. tō/ō/tōu/ōu 5. a 6. mō 7. tō/tōu
8. tō/tōu 9. a 10. ō/ōu 11. mō 12. tō/tōu 13. tō/tōu 14. nāna